

BANE NOR SF
Postboks 4350
2308 HAMAR

Vår dato: 08.04.2025

Vår ref.: 202319035-10 Oppgis ved henvendelse

Saksbehandler:

Jonas Mathisen

jonm@nve.no / 22 95 91 58

Deres ref.:

NVE gir konsesjon til å utvide Jessheim omformerstasjon med et mobilt statisk omformeranlegg

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) har i dag gitt Bane NOR SF konsesjon for å bygge, eie og drive et mobilt statisk omformeranlegg ved Jessheim omformerstasjon. Vedlagt oversendes NVEs tillatelse av i dag, NVE-ref. 202319035-11. Dokumentene er også å finne på www.nve.no/20528/A.

Denne tillatelsen kan påklages, se opplysninger på siste side. Eventuelle klager vil bli sendt Bane NOR til uttalelse før saken legges fram for Energidepartementet.

Søknaden

Bane NOR søkte 6. desember 2024 om anleggskonsesjon for å bygge, eie og drive et mobilt statisk omformeranlegg i Ullensaker kommune i Akershus. Figur 1 under viser anleggets plassering. Det mobile omformeranlegget skal plasseres inne på eksisterende tomt ved Jessheim omformerstasjon som vist i figur 2, og kommer i tillegg til dagens etablerte omformeranlegg. Bane NOR begrunner søknaden med en økning i kapasitetsbehovet for banestrømforsyning og behovet for økt redundans (sikker strømforsyning) som følge av flere togavganger, mer effektkrevende tog, utbygging av dobbeltspor og mer godstrafikk i Oslo-området.

Den mobile omformerstasjonen skal kobles til nettet med nye 15 kV og 66 kV kabelsett. Kablene skal legges i bakken inne på Bane NORs eiendom og skal kobles til i det eksisterende koblingsanlegget i Jessheim omformerstasjon.

Det mobile omformeranlegget inneholder transformatorer med øvre spenning 66 kV, en omformerenhet med omforming fra 50 Hz til 16 2/3 Hz, innendørs gassisolert koblingsanlegg med spenning 66 kV og isolasjonsmedium SF₆-gass og nødvendig høyspenningsanlegg.

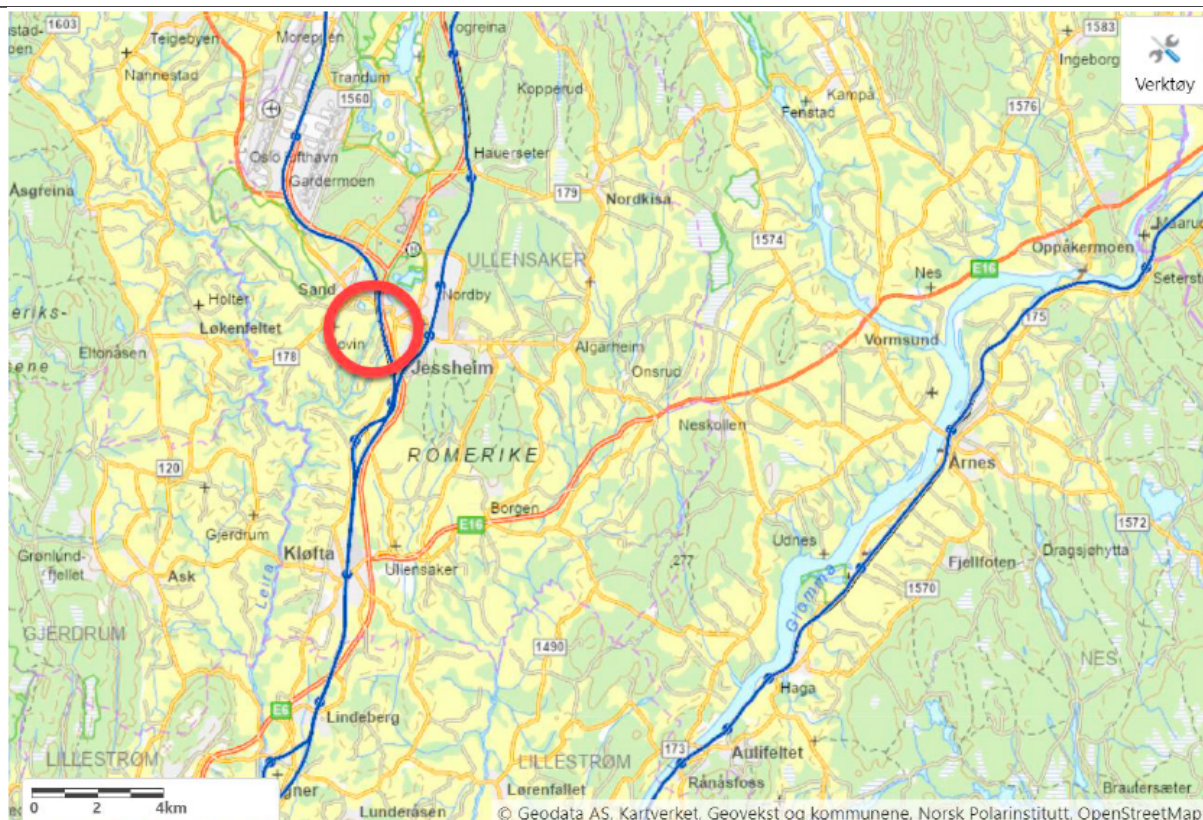
Bane NOR har fra 2017 anleggskonsesjon for det mobile omformeranlegg som i dag er etablert ved Rudshøgda i Ringsaker kommune, NVE-ref. 201607010-10. Bane NOR ønsker nå å flytte dette mobile omformeranlegget til Jessheim omformerstasjon.

Omformeranlegget skal omforme elektrisk kraft fra 50 til 16 2/3 Hz til bruk i togdrift, og

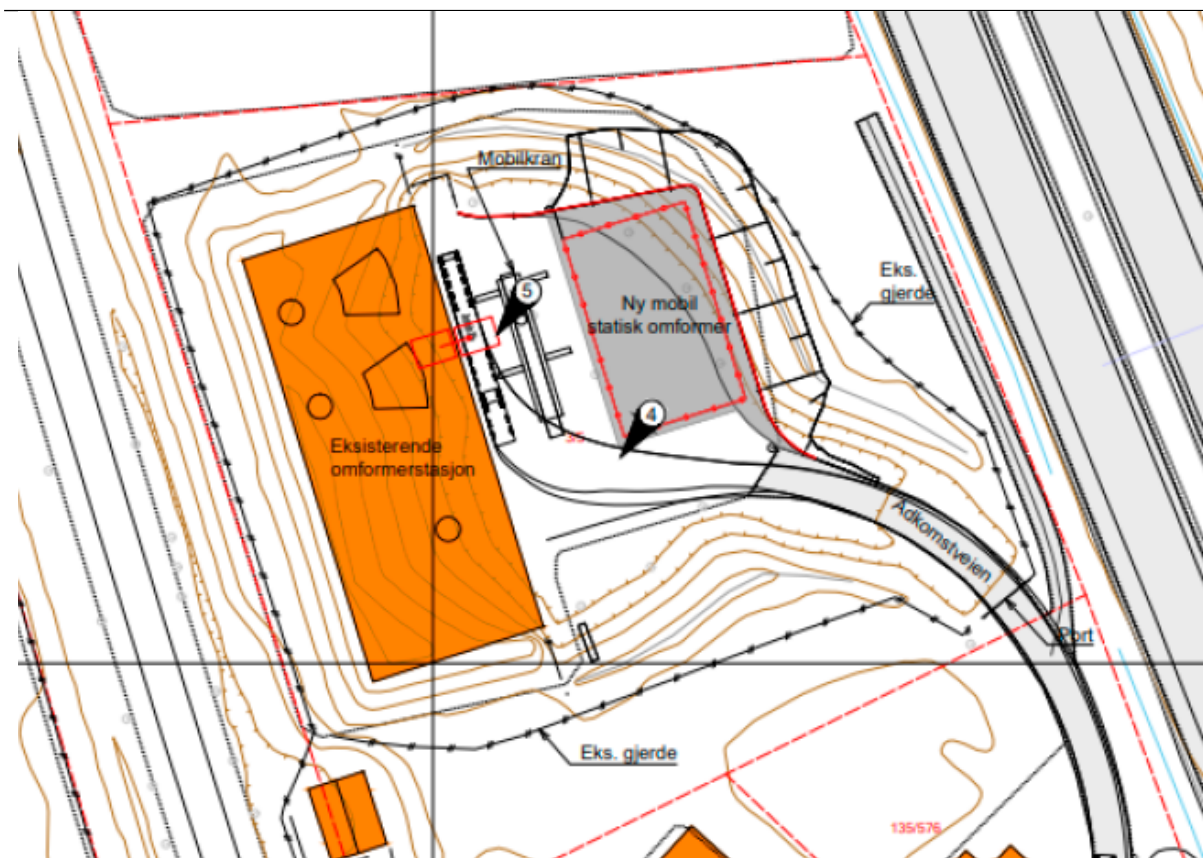

skal sikre redundans (sikker strømforsyning) ved feil og avbrudd i eksisterende anlegg frem til en fremtidig fornyelse av Jessheim omformerstasjon.

Tiltaket medfører ikke endringer i omformerstasjonens effektbehov, og krever ingen endring eller økt kapasitet i overliggende nett. Bane NOR har avklart den tekniske løsningen med områdekonsesjonær Elvia AS, og eksisterende grensesnitt i strømmettet vil ikke endres. Bane NOR vil være driftsansvarlig for anlegget.

Figur 1: Oversiktskart som viser plassering av det omsøkte tiltaket i Jessheim omformerstasjon, vist med rød sirkel. Kilde: Bane NORs søknad av 6. desember 2024.

Figur 2: Plantegning som viser ny plassering av den mobile omformerstasjonen, som vist med grå og markert med «Ny mobil statisk omformer». Oransje firkant viser eksisterende omformerstasjonsbygg. Kilde: Bane Nors søknad av 6. desember 2024.

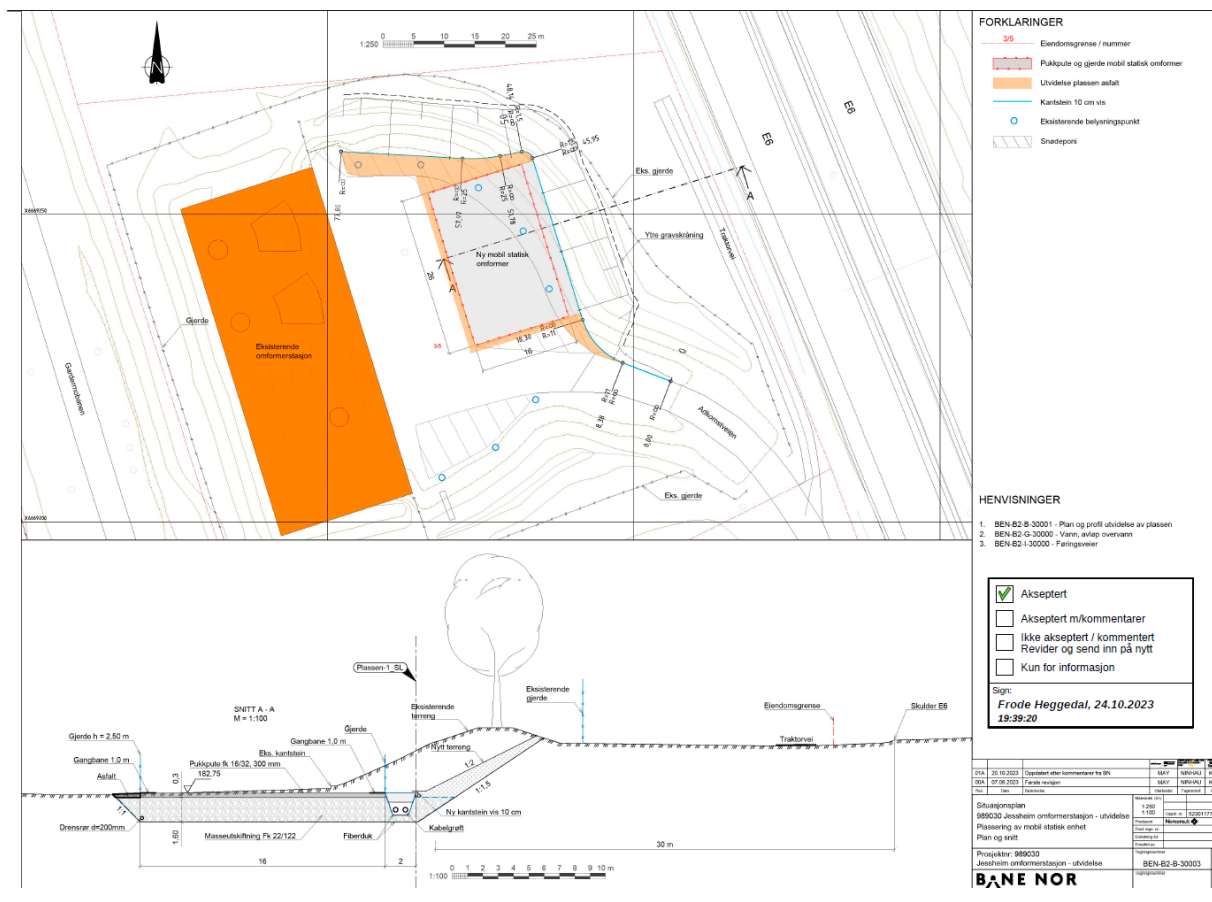
NVEs behandling av søknaden

NVE har unnlatt å sende søknaden på ekstern høring, jf. energiloven § 2-1, ettersom tiltaket har begrensede virkninger for omgivelsene, at tiltaket er avklart med områdekonsesjonær Elvia og at den mobile omformeren og kablene skal etableres inne på det eksisterende stasjonsanlegget til Bane NOR.

Kunnskapsgrunnlaget i saken består av konsesjonssøknaden med tilhørende vedlegg. NVE har også foretatt søk i relevante fagdatabaser som Miljødirektoratets Naturbase, Artskart, og NVE Atlas. Etter NVEs vurdering er kunnskapsgrunnlaget tilstrekkelig til å fatte et konsesjonsvedtak.

Virkninger for allmenne og private interesser

Den mobile omformerenheten skal plasseres på tomten til Bane NORs eksisterende Jessheim omformerstasjon som ligger mellom Gardermobanen og Europavei 6 (E6). Området er delvis asfaltert i dag, og Bane NOR skriver at de skal grave bort masser for å gi plass til det mobile anlegget. Dagens asfalt skal fjernes, samt at det vil gjennomføres masseutskifting og etablering av en pukkpute. Plassering og snitt av den mobile omformeren er vist i figur 3. Anleggsarbeidet vil gjennomføres inne på det eksisterende anleggsområdet.

Figur 3: Situasjonsplan utvidelse av Jessheim omformerstasjon. Kilde: Bane Nors søknad av 6. desember 2024

Naturmangfold

Naturmangfoldloven § 7 krever at NVE legger til grunn prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8 til 12 når vi vurderer om det kan gis tillatelse til tiltaket.

Bane NOR har gjennomført en kartlegging og funnet fremmede arter inne på stasjonsområdet. NVE viser her til alminnelige krav til aktsomhet i forskrift om fremmede organismer, og at Bane NOR skal opptre aktsomt for å hindre utilsiktet spredning av fremmede organismer i forbindelse med anleggsarbeidet.

Det omsøkte tiltaket skal gjennomføres inne på avgrenset og allerede opparbeidet anleggsområde. NVE mener derfor tiltakets virkninger på den samlede belastningen på naturmangfoldet er begrenset, jf. naturmangfoldloven § 10. NVE viser videre til våre vurderinger ovenfor og mener at naturmangfoldloven §§ 11 og 12 er hensyntatt.

Naturfare

Den mobile omformeren skal etableres i et område som ligger under marin grense. Her kan det finnes marin leire. Selv mindre tiltak i områder med kvikkleire kan utløse skred. Dette må hensyntas ved gjennomføring av tiltaket. NVE minner om at Bane NOR er ansvarlig for å sørge for effektiv sikring og beredskap, og at bygging av anlegget planlegges og

gjennomføres med tilstrekkelig sikkerhet for naturfare jf. § 3-5 og 3-7 i energilovforskriften. Videre plikter tiltakshaver å sørge for tiltak for å forebygge og begrense virkningen av ekstraordinære situasjoner. Dette følger av energiloven § 9-2 jf. § 9-1.

Orientering av systemansvarlig

NVE viser til forskrift om systemansvaret i kraftsystemet. Forskriften gjelder systemansvarlig og enhver som helt eller delvis eier eller driver nett, produksjon eller organisert markeds plass, samt omsetter og sluttbrukere. Konesjonæren plikter å informere systemansvarlig i tråd med kravene i gjeldende forskrift. Systemansvarlig skal blant annet fatte vedtak om godkjenning av nye anlegg eller endringer i eksisterende anlegg før disse kan idriftsettes. Plikten til å informere systemansvarlig gjelder også ved endringer i anlegget som ikke utløser behovet for ny anleggs konesjon. Se Reguleringsmyndigheten for energi sine nettsider for mer informasjon om systemansvars forskriften og veiledere. Se Statnetts nettsider for gjeldende retningslinjer.

Om byggesaksbehandling

Anlegg for overføring og omforming av elektrisk energi er unntatt fra behandling etter plan og bygningsloven, jf. pbl. § 1-3. Bygg direkte tilknyttet den daglige driften av energianlegg skal derfor ikke byggesaksbehandles. NVE mener det aktuelle bygget faller inn under unntaket i § 1-3, og det skal derfor ikke byggesaksbehandles av kommunen. Aktuelle bygg skal likevel utformes i tråd med relevante krav i forskrift om tekniske krav til byggverk (FOR 2017-06-19-840). Konesjonæren er ansvarlig for at forskriftens krav etterfølges.

Orientering av grunneiere/rettighetshavere og naboer

NVE ber om at dette brevet så snart som mulig blir sendt til berørte grunneiere/rettighetshavere, naboer og gjenboere. Naboeiendommer er eiendom som har felles grense med den tomt som skal bebygges. Gjenboereiendom forstås som eiendom hvor kun en vei, gate, elv eller annet areal ligger imellom. Både eiere av bebygde og ubebygde eiendommer skal varsles. Dersom noen av de nevnte mottakerne er representert ved fullmektig, skal også fullmektigen få tilsendt brevet, jf. forvaltningsloven § 12. NVE ber om en bekreftelse på at brevet er sendt ut med opplysning om dato for utsendelsen.

Med hilsen

Ingrid Myrtveit
seksjonssjef

Jonas Mathisen
rådgiver

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Mottakerliste:

BANE NOR SF

Kopimottakerliste:

STATNETT SF

ULLENSAKER KOMMUNE

ELVIA AS

DIREKTORATET FOR SAMFUNNSSIKKERHET OG BEREDSKAP (DSB) REGION ØST-NORGE

BANE NOR SF - KRISTINA INGELIN BERGSET

BANE NOR SF - Frode Heggedal

Naboer/gjenboere

STATSFORVALTEREN I ØSTFOLD, BUSKERUD, OSLO OG AKERSHUS

Akershus fylkeskommune

Orientering om rett til å klage

Frist for å klage	Fristen for å klage på vedtaket er fredag 16. mai 2025 eller 3 uker fra det tidspunkt denne underretning er kommet frem. Hvis vedtaket ikke har kommet frem til deg, starter fristen å løpe fra den dagen du fikk eller burde ha fått kjennskap til vedtaket. Det er tilstrekkelig at du postlegger klagen før fristen løper ut. Klagen kan ikke behandles dersom det har gått mer enn 1 år siden NVE fattet vedtaket
Du kan få begrunnelsen for vedtaket	Hvis du har fått et vedtak uten begrunnelse, kan du be NVE om å få en begrunnelse. Du må be om begrunnelsen før klagefristen løper ut.
Hva skal med i klagen?	Klagen bør være skriftlig. I klagen må du: • Skrive hvilket vedtak du klager på. • Skrive hvilket resultat du ønsker. • Opplyse om du klager innenfor fristen. • Undertegne klagen. Hvis du bruker en fullmektig, kan fullmektigen undertegne klagen. I tillegg bør du begrunne klagen. Dette betyr at du bør forklare hvorfor du mener vedtaket er feil.
Du kan få se dokumentene i saken	Du har rett til å se dokumentene i saken, med mindre dokumentene er unntatt offentlighet. Du kan henvende deg til NVE for å få innsyn i saken.
Vilkår for å gå til domstolene	Hvis du mener vedtaket er ugyldig, kan du gå til søksmål. Du kan bare gå til søksmål dersom du har klaget på NVEs vedtak, og klagen er avgjort av Energidepartementet (ED) som overordnet forvaltningsorgan. Du kan likevel gå til søksmål dersom det har gått 6 måneder siden du sendte klagen, og det ikke skyldes forsømmelse fra din side at klagen ikke er avgjort.
Sakskostnader	Dersom NVE eller ED endrer vedtaket til din fordel, kan du søke om å få dekket vesentlige og nødvendige kostnader. Du må søke om dette innen 3 uker etter at klagevedtaket kom frem til deg.
Hvem kan klage på vedtaket?	Hvis du er part i saken, kan du klage på vedtaket. Du kan også klage på vedtaket hvis du har rettslig klageinteresse i saken.
Hvor skal du sende klagen?	Du må adressere klagen til ED, men sende den til NVE. NVEs -epostadresse er nve@nve.no . NVE vurderer om vedtaket skal endres. Dersom NVE ikke endrer vedtaket, vil vi sende klagen til ED.

Denne forklaringen er basert på forvaltningslovens regler i §§ 11, 18, 19, 24, 27 b, 28, 29, 31, 32 og 36.